

МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ДАЛЕКОГО СХОДУ

Музична культура Індії

Виконали: Кирик Д.,
Кирик А., 11-Б

ЧОМУ МИ ОБРАЛИ САМЕ ЦЮ ТЕМУ ДЛЯ ПРОЕКТУ?

Ми багато знаємо про європейську і американську музичну культуру, а ось до індійської відносимося з деяким скептецизмом. Ми жодного разу не дивилися індійський фільм, адже він насичений дивною музикою і танцями. Шляхом роботи над цим проектом, ми хочемо змінити свою предвзяту думку. Сподіваємося, що ця тема дійсно варта уваги.

Індійська музика у сучасності пов'язана з високою традицією й особливо з релігійною практикою. У період мусульманського завоювання індійська музика увібрала й асимілювала ряд традицій й інструментів арабської музики, а в період європейського колоніального панування — елементи й інструменти музики Європи. В ХХ столітті індійська музика за допомогою ряду видатних європейських та американських музикантів, а також кінематографу й рухів хіпі, нью-ейдж, прозелітичного вайшнавизму й інших стала одним зі значних компонентів музичної

культури. Важливий етап розвитку індійської музики пов'язаний з найдавнішими літературними пам'ятниками — Ведами, представлений речитацією священних текстів Ригведи і більш розвинутими мелодичними взірцями гімнотворчості, зафіксованими в Самаведі (веда мелодій).

ІНДІЙСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР

Видове, жанрове, ладово-ритмічне багатство індійського фольклору пояснюється тим, що Індія — країна поліетнічна, багатомовна. Поширені:

1. Балади (часто розігруються як народні вистави на епічні і історичні сюжети) — повала і лавані в Махараштрі, бурракатха в Андхрі, пабуджі в Раджастхані, пандавані в Мадх'я-Прадеш;
2. Пісенно-танцювальні форми (часто можна побачити у фільмах індійського кінематографу) — гарба в Гуджараті, суа в Мадх'я-Прадеш, колаттам в Кералі, чакрі в Кашмірі;
3. Ліричні пісні — бхатіалі в Бенгалії, дхола в Пенджабі, паніхари в Раджастхані;
4. Трудові — шари в Бенгалії, махитья в Пенджабі, каджари в Уттар-Прадеш.

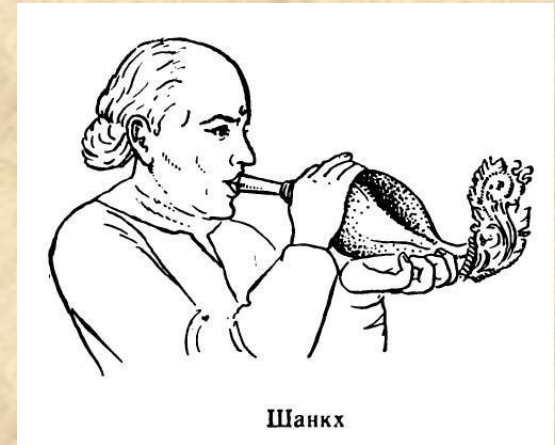
Інструментарій включає:

А) Ударні — дгол, дголак, дамару, удуккаї, даф, тамматаї, канджира, гуммати, нагара;

Б) Духові — комбу, сингх (різновиди рога), тиручиннам, карна (прямі труби), бансури, муралі, алгоза (флейти), пунги, махуди, гхонга, мохори, нагасар, сурнай, нафери;

В) Струнно-щипкові — ектар, дотара, тунтуне, джантар;

Г) Струнно-смичкові — камайча, банам, саринда.

Шанкх

КЛАСИЧНА МУЗИКА

Класичне музичне мистецтво, ранні форми якого сформувались у VII століття, поширюється при дворах знаті, у традиційному театрі і поряд з культово-релігійними жанрами — у храмовому мистецтві. Індійська класична музика існувала як монодійна традиція, її основою стала рага. Філософсько-естетичні і теоретичні принципи індійського класичного мистецтва, зокрема музики, одержали обґрунтування в трактатах «Натьяшастра» Бхараті (близько 2-4 ст. н. е.), «Брихаддеші» Матангі (5 — 7 століття).

Починаючи з XIII століття культура північної Індії, що стикнулася з мистецькими традиціями Передньої і Середньої Азії, переживала вплив мусульманського мистецтва. У руслі індійської класичної музики розвинулися два напрямки: північний (хіндустані), що зазнав впливів ззовні, і південний (карнатак), що зберіг споконвічний національний стиль. Розходження їх не були глибинними й виражалися в особливостях виконавської практики й прихильності до певних жанрів. На відміну від музики Південної Індії — головним чином вокальної традиції, на півночі інструментальна музика згодом виділяється в самостійний жанр. Характерною рисою індійської художньої культури є синтез мистецтв. Органічний сплав інструментального, вокального, хореографічного мистецтва викликав до життя форми індійського традиційного музичного театру — джатра, якшагана, тамаша та інших. Вірці музичного театру являють собою й класичні стилі індійського танцю — бхарат натьям, катхакали, катхак.

Музична культура Індії ХІХ-ХХ століть

Підйом національно-визвольного, антиколоніального руху в Індії (1-а пол. 19 — сер. 20 століття) ознаменував новий важливий період у розвитку національної музичної культури. Яскравою сторінкою стала творчість просвітителя, письменника, музиканта й художника Р. Тагора. У середовищі передової інтелігенції підсилюється інтерес до вивчення національної музичної спадщини (проводяться Всеіндійські музичні конференції, видаються збірки пісень, антології класичної музики, історичні і теоретичні дослідження), уніфікується система нотації, активізуються форми муз.-просвітньої діяльності, відкриваються навчальні заклади, створюються громадські організації. Із завоюванням Індією незалежності (1947) зв'язаний новий етап у розвитку індійської музики, він характеризується відродженням традиційних форм на новому рівні. Успадковуються й переосмислюються різноманітні засоби сценічної виразності. Важливим стимулом розвитку композиторської творчості стала кіномузика, в якій визначилися тенденції до об'єднання принципів стилістики національних та західно-європейських шкіл. В цьому жанрі працюють А. Бісвас, Х. Кумар, С. Чоудхурі, Р. Барман, С. Бхаскар та інші.

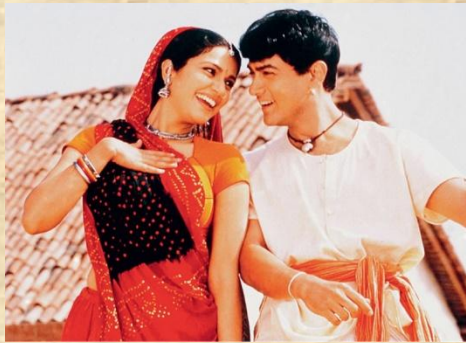
Рабіндранат
Тагор

У країні діє безліч музичних шкіл і коледжів, музичних факультетів при університетах, функціонує ряд установ, що координують дослідницьку і виконавську діяльність в галузі музичного мистецтва, що організують наукові форуми й фестивалі; серед них — Делійська академія музики, танцю і драми (Сангіт Натак Академі), Національний центр виконавських мистецтв в Бомбеї, Мадраська музична академія.

Індійська музика у західній культурі

- Індійською музикою цікавилися джазові музиканти. Джон Колтрейн у листопаді 1961 записав під впливом індійської музики композицію Індія, що вийшла в альбомі Impressions (1963). Майлз Девіс після 1968 року, перейшовши до електронного звуку, концертував і писав альбоми з рядом індійських музикантів, серед них Халіл Балакрішна, Біхарі Шарма і Бадал Рой. Джазовий гітарист Джон Маклафлін провів кілька років у м. Мадурай, вивчаючи музику карнатака; це відбилосся на ряді його альбомів, у першу чергу «Shakti», який був записаний з поруч відомих індійських музикантів.
- Джордж Харрісон використав ситару як гітару, зігравши на ньому мелодію в пісні Бітлз «Norwegian Wood» (1965), після чого став учнем Раві Шанкара. Слідом за Бітлз елементи індійської музики використали Grateful Dead, Incredible String Band, the Rolling Stones, the Move, Traffic та інші гурти.
- Із втратою популярності руху хіпі, психоделічного року і нью-ейдж, широка популярність поєднання європейської й індійської музики спала, однак тривали експерименти, а також відбулися якісні зміни. Наприкінці 1980-х з'явився ряд нових індійсько-британських музикантів, що поєднувала традиції в т.зв. Asian Underground.

ПІДСУМКИ

Ми оцінили вклад індійської музики у розвиток світової культури. Її незвичайністю є її самотність, і це цікаво. А ось індійські танці взагалі потрібно розглядати під окремим кутом. Для нас стало справжнім відкриттям, що доволі багато в Індії регіональних народних танців. Їх застосовують в різних випадках, наприклад, на весіллях, місцевих громадських заходах, або ж зборі урожаю чи початку мусону.

В індуїзмі, танці завжди відігравали важливу роль в побуті, часто танець являв собою як версію молитви, в інших випадках його поєднували з міфологічними темами з уяви індійського суспільства. Також не дивно, що в Індії величезну кількість класичних танців, розроблено саме з елементами гри. Танець є одним з найрозвиненіших форм мистецтва в Індії. Часто, навіть незначні рухи і вирази обличчя несуть якесь символічне значення. Класичні танці, як правило, покладені на літературну основу, або ж черпають мотиви саме з літературних першоджерел.

Найвідомішими індійськими народними танцями є бхангра в Пенджабі, біху в Ассам, чхау в Західній Бенгалії, Джаркханді та Орісса і гхумар в Раджастані. Індійською національною академією музики, танців і драми надала статус класичних восьми танцям. Це: бхаратанатям штата Таміл-Наду, катхак в Уттар-Прадеш, катхакалі і мохіні-аттам в Кералі, кучипуді в Андхра-Прадеш.